

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

A Romániai Magyar Népkegyesség Ipari Alosztálya hivatalos lapja

„Tiszteld a tisztos ipart”

Ipari hitel

Irtai SZABÓ KAROLY

Az aradi iparosok hitelszövetkezetének „Az Ipa-
ros” kiadásában megjelent alapszabályai élén mond-
ja Reinhardt Gyula elnökünk, hogy „Hitelszövetke-
zeteink boldogulásától függ a romániai magyar ipa-
rosság jövője”.

Ez a kérdés uralta a Kolozsváron megtartott
Országos Magyar Iparos Egyesület alakuló nagy-
gyűlésén a délutáni előadásokat is. Tompa Lajos
ügyvezető elnökünk előadásában szintén ezzel a
kérdéssel foglalkozott. Mélyrehatóan fejtegette a hi-
tel hiányát és nélkülözhetetlenségét. Végső következtet-
tésében egy iparos-bank alapításában látta a kér-
dés megoldását, hozzátéve, hogy nem köti magát
ehhez a megoldáshoz. Megoldható a kérdés szövet-
kezeti alapon is, de meg kell oldani minél előbb.

Jóleső örömmel láttam, hogy az iparos hitel
kérdését az Elnökség munkaprogramjának első
helyére állította. Elfőlt már megindulhat az ér-
lelő vita. Legelső sorban azzal a főkérdéssel kell
tisztában lennünk, hogy a Tompa Lajos ügyvezető
alelnök úr bankalapítási javaslatán induljunk-e el,
vagy pedig szövetkezeti alapon keressük a megol-
dást, nehogy az erők széthúzzanak, ki jobbra, ki
balra, hanem egy határozott irányban haladjunk
mindnyájan a cél felé.

Ezért vizsgáljuk meg, lehet-e szó bankalapítás-
ról. Vagy 10—12 évvel ezelőtt az Országos Magyar
Párt székelyudvarhelyi nagygyűlésére írott javas-
latot küldtem be, egy országos kisebbségi pénztár-
zati központ felállításáról. Abból indultam ki, hogy
ha egy ilyen intézet az egész magyar kisebbségi tár-
sadalom szolgálatát tűzi zászlójára, azt nemcsak a
magyar társadalom minden rétege támogatja, ha-
nem nem lesz egyetlen olyan kisebbségi pénztárzati,
szövetkezeti sem, amely tagul ebbe be ne lépne és ne
igyekezne meghozni minden áldozatot egy olyan köz-
ponti pénztárzatiért, amely éppen olyan módon, bár
szűkebb keretekben állana visszszámítási hitel
alakjában az összes tagintézetek szolgálatára, mint
ahogy régen az Osztrák-Magyar Bank, jelenleg a
Banca Nationala tölti be ezt a hivatást.

Lehet, hogy naiv volt az én elgondolásom, nem
ismertem az anyagi erőforrások kiadását, vagy
nem voltam tisztában azzal, hogy mekkora töké-
teltetést kell elérni erre a célra, hogy egy ilyen
pénztárzati feladatának meg tudjon felelni. De, ha
ez így is volt, ott voltak azon az országos gyűlésen
a magyar társadalom pénzügyi kiválóságai és rámu-
tathattak volna javaslatom gyöngéire és levehették
volna azt a napirendről. Nem így történt. Hagyták
nagy lelkesedéssel javaslatom egyhangú elfogadását,
de a megvalósításra soha még kísérlet sem történt.

Idő múltával egy véletlen találkozás alkalmat
adott nekem arra, hogy megkérdem javaslatom
hallgatag elejtése felelő egyik legkiválóbb pénzügyi
szakértőnként, aki nagyjában a következőket
mondotta: „A földreform egyszerre döntötte szerte
katasztrófa helyetbe a legtokeerősebb társadalmi
osztályunkat; a kisebbségi tisztviselők nagyszámú
nyugdíjazása, vagy nyugdíj nélküli elbocsátása
a középosztályt szegényítette meg, másrésztől gaz-
dasági krízisek tették végzetlenné a helyzetet.
Ilyen körülmények között honnan, kiktől lehetett
volna meríteni azt az anyagi erőt, amely egy ilyen
nagyszabású intézet felállítását lehetővé tette volna:

Abban az időben leszegényedésünk felelőjén
jártunk. Hozzátehetjük még, hogy a fentiek ki-
vül a szabadjára engedett uzsora 30—40%-os kama-
taival már akkor is és még azután jó ideig végezte
főleg a kispolgárság körében romboló munkáját.
Szédte áldozatait, akik közt nem egy halálos sebet
osztott, különösen falusi kisemberek soraiban olyan
vezető magyar kézből, amelynek ideális feladata
ezeknek a magyar kispolgároknak megmentése lett
volna.

Azóta a leszegényedés útján újabb évtizedet ha-
ladtunk lefelé! Ha egy évtizeddel ezelőtt nem lehe-
tett remélni a bankalapításhoz szükséges tőke ösz-
szehozatalát, hogyan remélhetnénk ma. És mit ér-
nénk egy 10—20 millió alaptőkével rendelkező or-

szágos bankkal, amelynek alapítási, berendezési költ-
ségei, helyiség, könyvek beszerzése és felbélyegzése,
egy országos hálózat kiépítése, azoknak hasonló
berendezése olyan hatalmas rést ütne még a 20
millió alaptőkéen is, hogy már a megindulás szinte
lehetetlenséggel lenne határos. Hiszen a nagyobb és
kisebb városok egész sora veendő figyelembe, szám-
szerint több, mint harminc és az ezekhez csatlakozó
kisebb helységek mind-mind úgy várják ennek a
kérdésnek kielégítő megoldását, ahogy a kiszáradt
föld áhitozza a jótékony esőt. Ki és miből tudna ma
egy olyan pénzügyi hálózatot kiépíteni, hogy eze-
ken a csatornákon eljusson minden helyre a segít-
ség? A bankalapítás terhére irandók az elmondot-
takon kívül az alapítási költségek, cégbejegyzések.
A beosztással járó hátrányok. Az alap öke jelen-
tős részének letétbe való helyezése a Nemzeti Bank-
nál, a nagy kereskedelmi adó, a betétlázásokkal já-
ró óriási költségek, stb. Mindezek olyan leküzdhe-
tetlen feladatokat rónának az alapítókra, amelyekkel
megbirkózni a lehetetlenséggel határos. Nem is be-
szélve arról, hogy a közterhek nagymérvű emelke-
dése hosszú időre lehetetlenné tett minden a bank-
alapításhoz fűződő reménységet.

Egy ilyen országos jellegű iparosbank alapítása
helyett meg kell kísérelnünk az iparos hitelnek a
szövetkezeti rendszerrel való megoldását.

Ha valamennyi városban, főleg ipari közpon-
tokban új szövetkezeteket kellene alapítani, akkor
is könnyebben jutunk célhoz, mert olcsóbb, könnyeb-
ben, kisebb tőkével alapítható, mint a bank és nem
kell alapítási költséget fizetni. Adója 50 %-al ke-
vesebb, bélyeg és illetékmentesség a bekebelezések-
nél. A kézi jelzőlógó intézménye minden pereskedés
kizárásával lehetőséget ad a hitelező szövetkezetnek
nem fizető adósaival szemben jogait érvényesíteni,
anélkül, hogy súlyos perköltséget okozna a kölcsön-
vételnek. Ennek a megoldásnak óriási előnye még
az is, hogy a szövetkezeteknek csaknem teljesen ki-
épített országos hálózatuk van. Erről el lehet mon-
dani, hogy a leányzó nem halt meg, csak aluszik.
Csak friss vért kell ereibe csörgedeztetni. Az eldu-
gult pénzügyi csatornákat kitisztogatni, meg kell
keresni a módot és a lehetőséget, hogy ezek a halódó
szövetkezetek új életre ébredjenek.

Hogyan, miképpen?

Fontos újítások a két százalékos nemzetvédelmi adó leróvása tekintetében

A Kereskedelmi Testületek Szövetsége az
illetékes pénzügyi közegekkel való előzetes tisz-
tázás után közleményt bocsátott ki, amely sze-
rint a pénzügyminisztérium újabb intézkedései
folytán az iparosok, kereskedők, vendéglősök
mentesülnek mindazon formalitás alól, amivel
addig az 50 leien felüli eladások és fogyasztás
után felragasztandó bélyegek kezelése és elszá-
lása járt.

Ezentúl csak a folytatólagos számozással
ellátott és az illető adózó nevét és cégét fel-
tüntetett bönfuzeteket kell láttatás céljából a
pénzügyigazgatóságnál, vidéken az ellenőrnél be-
mutatni és a szükséges bélyegeket bevásárolni
és készen tartani. Ezen bélyegek napi és havi
elszámolása, valamint a bélyeglapok szelvényei-
nek hűvégi bemutatása elmarad. Minden iparos,
kereskedő, vendéglős maga őrzi meg a meg-
telt bönfuzeteket és a bélyegek számozott szel-
vényeit. Ezeknek a dolgoknak az ellenőrzése te-
hát az illetőknél történik.

Tisztázódott továbbá az is, hogy az 50 leien
alatti vásárlások és fogyasztások után bönlapot
(notát) kiállítani nem kell. Csak azokat a bön-
lapokat kell kiállítani, amelyek bélyegkötelezett-
ség alá esnek és az összeg nagysága szerinti 2

A napokban olvastam egy országos szövetke-
zeti gyűlésről, ahol örömdetes jelét állapították meg
a szövetkezetek fejlődésének. Valószínű, hogy ezek
a szövetkezetek inkább mezőgazdasági jellegűek vol-
tak. A korábban kezdett szervezkedés előnyei ebben
is megmutatkoztak. Azt hiszem, hogy úgy a mező-
gazdasági, mint az ipari hitelszövetkezetek egy köz-
ponthoz tartoznak. Ha tehát az egyik irányban már
előrehaladás mutatkozik, ez biztató jel, hogy hason-
lóan jó eredményekhez juthatunk ipari szövetkeze-
tekkel is, ha azokat kellő irányítással a fejlődés út-
jára lendítjük.

Alig lehet Erdélyben olyan város, még a kiseb-
bek között is, ahol ne volna ipari hitelszövetkezet,
amelyeknek legnagyobb része csak vegetál, csupán
a meg behajtható kintlévőségeit inkasszálja, ezért
kénytelen fenntartani helyiségét, berendezést, tiszt-
viselőt, vagy tisztviselőket, akiknek bőséges idejük
lenne virágzó szövetkezet munkakörét is ellátni.

Ime minden újabb alakulás, helyiség, bérlet, új
könyvek, bélyeg, személyzet, cégbejegyzés nélkül,
adva van a hitelhálózat, amelyet kevesebb tőkebe-
fektetéssel üzemképessé lehet tenni, mintha akár
új alapítású bankot, akár új szövetkezetet akarnak
életre hívni.

Néhol kettő-három is van egy városban.

Mivel a központi hitelszövetkezet vezérével tudó-
másom szerint nemcsak tagjai a Magyar Népkegyes-
ségnek, hanem annak vezetésében is részt vesznek,
még könnyebb, mint általuk megvizsgáltatni ezt
az egész ipari hitelszövetkezeti hálózatot és azokból
kiválogatni az életrevalóbbakat. Ott, ahol arra alka-
lom és szükség van, fuzionáltatni őket és egyrészt
erős propagandát indítani és új üzlettrészekkel erő-
síteni a meglévő szövetkezeteket, másfelől betétek-
kel hozzájuttatni ahhoz az anyagi erőhöz, amely
a megindulásra képessé teszi őket. Az így talpra áll-
ított szövetkezetek részére gondoskodni kell a köz-
pontnak megfelelő vizszámszámítási hitellről is.

Annak idején újságikékben foglalkoztam az
országos kisipari hitelintézet törvényhozási tárgya-
lásával, amely nem sok jót ígért a kisebbségi ipa-
rosok számára. Azóta fordult a világ kereké és az
új kormányzati rendszer több jóval biztat minket,
kisebbségi iparos polgárokat is. Illetékes körök nem
szűnnek meg hangoztatni a minden román állam-
polgárral való egyenlő elbánást. Amit az alkotmány-
törvény is biztosít minden román állampolgárnak,
ha az a kisebbséghez tartozik is. Ezen az alapon kell
elindulnunk és ebben az a nagy feladat hárul a Ma-
gyar Népkegyesség parlamenti képviselőire, hogy
ezeknek az ígéreteknek érvényt szerezzenek és ki-
harcolják a kisebbségi intézetek számára az orszá-
gos központi kisipari hitelszövetkezet támogatását!

Addig is, míg ezekkel a kérdésekkel szakembe-
rek foglalkoznak, alkalmat kell adni az iparos köz-
vélemény kialakulására. Ehhez nem kell egyéb, mint
megnyitni az „Az Iparos” hasábjain egy megfelelően
széleskörű vitát. Az „Az Iparos” szerkesztősége
küldjön névreszóló felhívást azokhoz az iparosokhoz,
akiknek véleményére külön is súlyt helyez. Ilymó-
don állítsa sorompóba, az iparos-érdekek szolgálá-
tába mindazokat, akik vagy elfáradtak az eddigi küz-
delmek hiábavalóságán, közömbösek lettek, vagy
egyéni okokból visszavonultak az iparos-kérdék
szógalatából. Mindezeket meg kell szólítani. Egy
ilyen széles alapon meginduló vita, vagy vélemény-
nyilvánítás nemcsak a napirenden való ügynek hasz-
nál, hanem szélesebb körökben kelti fel az érdeklő-
dést, többen olvassák a lapot, amelyből ilyen alka-
lomkor propaganda-számokat kellene küldeni minél
több iparosnak. Ha egy felállítandó munkaprogram
szerint minden iparos-problémát ilyen módon tár-
gyalnának meg, a rendes közgyűlések idejére minden
kérdés úgy volna előkészítve, hogy azoknak hatá-
rozattá emelését nem késleltetnék felületes, kapko-
dó és ötletszerű felszólalások.

Az iparos-hitel kérdésében megindította a mo-
galmat Tompa Lajos ügyvezető alelnök úr, folytatta
Reinhardt Gyula elnök úr, ezáltal én voltam bátor
a problémát más oldaláról megvilágítani. Remélem,
hogy ezzel nem zárul le az eszmecsere, hanem még
számos hozzászólást lesz szerencsénk olvasni, hogy
a kérdés tisztán álljon mindenki előtt, és így emelje
határozattá az O. M. I. E. közgyűlése a kialakulan-
dó vélemények közül a legjobbat.

A fegyelem

A fegyelem minden közösségi akciónak egyik legfontosabb kelléke. Nem a mondvascsinált, vagy hangoztatott, hanem a valóságos fegyelem, amely áthatja a közösségi életbe tartozók szívét-lelkét, egész gondolkodását. Nem is annyira vaskényszerűségnek kell ennek a fegyelemnek lennie, hanem sokkal inkább belső öntudatos-ságnak, amely abból az elgondolásból születik meg, hogy csak a tervszerű cselekvések és azok megfontolt, alapos végrehajtása az erőt, súlyt és igazi értéket minden közösségi megmozdulásnak. Ez a fegyelem pedig öntudatos fegyelem, mert a szükség mértékéhez képest rendeli magát alá a felsőbb akaratnak, hogy annak célkitűzéseit minél teljesebben és minél tökéletesebben valósítsa meg. Vagyis tisztában van azzal, hogy a kitűzött cél csak akkor érhető el, ha minden tényező, akinek ennek az elgondolásnak megvalósításánál bármiféle szerep is jutott, úgy végzi el a maga feladatát, hogy a rész-cselekvéseiből kialakulhasson a cselekvés-egésznek zárt és kerek teljessége.

Mi volna akkor, ha minden legjobb-szándékú egyéni elképzelés, ahelyett, hogy célkitűzéseit összeegyeztetné és egységesítené, külön-külön utakon indulna el azok megvalósítására? Mi volna akkor, ha ahelyett, hogy az erők összefognának, mind elindulnának a maguk külön munkaterületi síkjain és sokszor egymással ellentétes irányba jutnának, kereszteznék egymást vagy kifejezetten egyik megnehezítené a másik célkitűzéseit? Már pedig, ha tizen, huszan, százan, ezren csinálnák ugyanazt, de egymástól elszigetelve, külön-külön, úgy teljességgel elképzelhetetlen volna, hogy sokan egyszerre és egy időben ugyanazt a feladatot végeznék, hol jobban, hol rosszabbul, tehát sok felesleges és kárbavetett munkát végeznének, mert nem egyeztetnék össze a szempontokat és célokat, nem osztották ki egymás között a szerepeket, nem foglalták egységbe a munkát és ahelyett, hogy értéket, eredményt nyújtanának, ahelyett hogy a fegyelemszülte okos öntudatos-ság bőséges aratását nyújtanák, mindennek éppen az ellenkezőjét teszik.

A fegyelem fontosságát és jelentőségét talán fölösleges is hosszan és sokat fejtegetni. Nemcsak akkor van erre szükség, amikor kisebb-közület vállalkozik valamely feladat elvégzésére, hanem sokkal fokozottabb mértékben, ha nagyobb közületek, vagy tömörületek munkavállalásáról van szó. Sőt a fegyelem szükségességének fokozódása a keretek kibővítésének arányában kívánatos, sőt egyenesen nélkülözhetetlen követelmény. A Magyar Népközségi életében szinte parancsoló szükségességeken áll ez a tétel. A Magyar Népközségi Arcvonal munkája szünetnélküli, pillanatnyi megállást nem ismerő. Hol értékes eredményben, alkotásokban, kivívott sikerekben, tehát szemmel-láthatóan nyilvánul meg ez, hol pedig csak csendes, zajtalan befeléfoló munkában, amelynek kihatásai és eredményei csak később, idők múltán válnak nyilvánvalóvá. Nem szabad tehát egy pillanatig sem abba a tévedésbe esni, hogy fegyelemre csak bizonyos esetekben van szükség és csak akkor, amikor ennek az öntudatos, fegyelmezett összetartásnak révén, nyilvánvaló komoly eredményeket is lehet elérni. Nem és nem. A fegyelemnek örökké kifejezésre jutó, állandó és szünet nélküli erőnek kell lennie. A vezetésnek pedig mindig, az élet minden mozzanatában meg kell nyilvánulnia. A közösség élén állóknak és a közületbe tartozóknak kapcsolata, ez a szerves összetartozás pillanatig sem szünetelhet, mert másképp az a munka folytonosságában megakadást, visszaesést eredményezne.

Rendezzük be tehát életünket annak az irányelvnek alapján, hogy bármilyen közösségbe tartozunk, annak mindig pillanatnyi kihagyás nélkül, fegyelmezett, öntudatos, lelkiismeretes és kötelességtudó tagjai kívánunk és akarunk is lenni. Vagyis a reánk jutó szerepet, legyen az bármilyen kicsiny, vagy bármilyen nagy, minden tőlünk telhető képességgel igyekezzünk is betölteni, a legteljesebb hivatástudattal és közösségi érzülettel. Így járjunk el akkor is, ha valamely kisebb közületnek vagyunk a tagjai, de százszorososan és felfokozottan érezzük ezt a kötelezettségünket akkor, amikor a Magyar Nép-

A Magyar Népközségi ipari alosztályának aradi zászlóbontó értekezlete

Megválasztották valamennyi kisipari szakma bevonásával az aradi ipari alosztály szervező bizottságát.

Múlt hó 29-én, román húsvét másodnapján nagy jelentőségű iparosgyűlést tartottak Aradon az Iparos Otthon emeleti termében. A gyűlés, amelyen Reinhart Gyula elnökölt, a Magyar Népközségi Ipari Alosztálya aradi tagozatának zászlóbontó értekezlete volt. Az értekezletet összehívó országos iparosvezérnek nem az volt a célja, hogy a zászlóbontó megmozdulás az aradi iparoság tömegmegnyilvánulása legyen. Néhány képviselőjét hívta meg minden fontosabb kisipari szakmának az összejövetelre azok közül, akiket elmulasztott két évtized folyamán mint lelkes szervező munkatársakat ésmert meg.

Mint az Országos Iparos Egyesület első helyen megválasztott elnöke nyitotta meg Reinhart Gyula az ülést és bejelentette, hogy a január 28-án Kolozsvárott megalakult Országos Magyar Iparos Egyesület megbízta az aradi szervezési munkálatok vezetésével. Az egyesület célja, hogy közös erővel kiküzdjék ennek a társadalmi osztálynak a boldogulását. Mivel az OMIE alapszabályai most állanak jóváhagyás alatt, úgy döntött, hogy az addig eltelt átmeneti időben az iparos-ság a Népközségi helyi tagozatának ipari alosztályaiban szervezkedik.

— Meleg szeretettel üdvözlöm a körünkben megjelent Palágyi Jenő dr.-t, a Népközségi aradi tagozatának elnökét — folytatta ezután Reinhart Gyula, — aki nagy lelkesedéssel és ügybuzgalommal karolta fel ügyünket. Arra kérem, hogy az eddig tanúsított messzemenő jóindulatát őrizze meg továbbra is a magyar iparos-ság iránt.

Ezután Palágyi Jenő dr. szólalt fel, aki megköszönte az üdvözlést, majd így folytatta: A Romániai Magyar Népközségi az ittélő magyarságnak ez a nagyszerű kézfogása, nemcsak az egyéneknek a fennálló keretbe való beilleszkedését jelenti, de egyben a jelenleg működő magyar szervezetei területi belépését is magával kell hozza. Az iparos-ság mindig erős pillérét alkotta a magyarságnak, amelyre mindig lehetett a múltban és lehet a jelenben is számítani. Az egyetemes magyarság érdekeit képviseljük mi a Népközségi és nagy örömmel jöttem el erre az értekezletre, amely a magyar iparosok korporatív jellegű csatlakozása a romániai magyarság gazdasági, kulturális és társadalmi szerveztéhez.

Palágyi Jenő dr. szavait nagy tapással fogadta a hallgatóság, majd ismét Reinhart Gyula beszélt. Kérte a meghívást nem nyert iparosokat, hogy ne keletkezzék sértődés abból a tényből, hogy nem mindenki nyert meghívást. A munkából mindenki megkapja a részét és aki dolgozni akar, erre teret kap.

— Minden szakmából csak néhány képviselőt hívtunk meg — mondotta Reinhart Gyula, — és ezek az urak a rendelkezésükre bocsátott névsorokat kiegészítve elvégzik majd az iparosok megszervezését és vezetik a felfektetett kataszteri ívek elkészítésének munkáját. Az aradi magyar iparos, aki még nem tagja a Magyar Népközségnek, ez alkalommal be kell lépjen és ez a belépés egyúttal az OMIE-hez való csatlakozást is jelenti.

A vállalatok fűtőanyag és petróleumtermékek készleteinek ellenőrzése

A helyben mozgósított személyzettel bíró ipari vállalatok a petróleum kormánybizottságok a Monitortól Official április 11-iki 87. számában közzétett rendelettel köteleztették arra, hogy annyi fűtő és petróleum, valamint olajanyaggal lássák el magukat, amennyi az üzem éjjeli és napközi folyamatos működéséhez szükséges. A beszerzésre adott idő most járt le és a kormánybizottság a megfelelő szervek útján az ellenőrzést megkezdte. A kihágást elkövetők elleni bírság igen súlyos.

— Külföldi postal küldemények új díjazása. Május 10-től kezdődően megváltoztak a külföldre irányuló postai küldemények díjazása. Postai levél 20 gramig Görögország, Törökország és Jugoszlávia részére 12 lei, a többi országokba 15 lei. Postal levelezőlap 8, illetve 10 lei, névjegyek 3, illetve 4 lei, nyomtatványok 50 gramonként 1, illetve 4 lei, áruminta 50 gramonként: 3, illetve 4 lei, az ajánlati díj, 12, illetve 16 lei, az expresszdíj pedig általánosan 32 lei.

közösségi élet keretében törekedjünk. A Magyar Népközségi Arcvonal kötelekében pedig, amelynek sorából egyikünk sem maradhat ki, ha érezzük a fajunk iránti feladatok szükség-szerűségét és kötelező erejét, a legteljesebb hi-

Reinhart Gyula ezután ismertette az Országos Magyar Iparos Egyesület alapszabályait. Eszerint az OMIE központja Kolozsvár és célja az ország iparosainak, tehát az ökirályságban élőknek is, a tömörítése. Minden húsz iparossal rendelkező helység külön tagozatot alkot, saját vezetőséggel és autonómiával, végrehajtja a központ utasításait. Az egyesület a Romániai Magyar Népközségi és isze alatt működik, az egyetlen kapocs, ami máskülönben a Népközséghez fűzi az, hogy

az OMIE ügyvezető alelnökének megválasztását a Népközségi központi tanácsa hagyja jóvá.

Az egyesület nem haszonra dolgozó tömörülés, osz-talékok nem fizet, az alapszabályok azonban megengedik, hogy szövetségeket létesítsen, amely más természetesen jövedelmező intézmény.

Tervei közé tartozik az egyesületnek minden tagozati székhelyen kultúrotthon építése, amely lehetőség szerint a Népközséggel együtt fog történni. Kulturális célja az egyesületnek tanonciskolák és továbbképző tanfolyamok felállítása.

Az OMIE tagja lehet minden román állampolgárságú keresztény iparos, aki magyarnak vallja magát. Kivételesen a választmány kétharmad többséggel felvehet nem keresztényeket is.

A rendes tagokon kívül vannak pártoló tagok (nem román állampolgárok), alapító örökös tagok, akik ötezer lei lefizetésével nyerik el ezt a minősítést. Öt-évenként kétezer leivel megváltható az alapító tagság, míg alapítványi tag az lehet, aki legalább 10 ezer leit adományoz az egyesületnek. Belépési díj legalább 50 lei, míg a havi tagsági díj a tagok anyagi erejéhez mérten 10 és 100 lei között váltakozik.

Az évi közgyűlésre minden húsz tagot számláló tagozat egy képviselőt küld, 20—50 taglétszámmal két, százig öt kiküldöttet, míg százon felül minden további öt tag után újabb egy képviselőt küldhet a tagozat a közgyűlésre.

A 600 aradi magyar iparos tehát minegy 10 tag-gat vesz részt a közgyűlésen.

Az alapszabályok értelmében minden két évben országos magyar iparoskongresszust tartanak, amely lehet máshol is, mint az egyesület székhelyén. Végül fontos rendelkezése az alapszabálynak, hogy felszámolás esetén a római katolikus, református, evangélikus és unitárius egyház egy-egy képviselőjéből alakult bizottság kezeli a megmaradt vagyont, amelynek tiszta jövedelmét az egyházak kebelében lehetőleg iparoscélokra kell felhasználni.

Az alapszabályok ismertetése után került sor a szakmai képviselők megválasztására, akik a helyi szervezés munkáját elvégzik. Némegy Gábor, az OMIE központi ügyvezető igazgatója olvasta fel a névsort, amelyet kisebb változásokkal az értekezlet elfogadott. A névsor a következő:

Építőipar: Dömötör László, Vandracsek Ignác, Galgóczy István és Berecs János. Fémipar: Liczkó László, Panker Victor. Asztalos, kárpitos és rokon-szakmák: Baricz Máté, Nagy Károly, Uzsoa István, Jarmóipar: Kovács Ferenc, Borsos-Szabó Zsigmond, Kiss Ödön és Domokos Károly. Kádárpar: Matekolics László és Ring István. Bádógos és különböző szerelő iparágak: Kőszeghy Emil, Matusz András, Sztójka Kálmán és Pálkás Kálmán. Festőipar: Megyery Ferenc, Bankó István és Markó János. Szabóipar: Baranyi Ferenc, Ilyés István, Nagy Imre és Jakabffy István. Bőriparosok: Koncsak Lajos, Mihály László, Várhoi László és Radocsányi János. Élelmiszeripar: Takács István, Kristófy Gábor, Hargyó József, Buzogány Márton, Orbán István, Kubik Ernő, Sárközy György és Kárpáti Béla. Fogázkészítés: Csobod János, Órák és ékszerészek: Csáky Gyula. Fodrászok: Zombory Gyula és Szablóczky Kálmán. Fénykép és sokszorosító ipar: Sztójkovits József és id. Mádi Sándor. Szűcsipar: Nagy G. János. Könyv-kötők: Filadelfi Adolf. Kertészek: Szabó József.

Némegy Gábor javaslatára az értekezlet felhatalmazta a megválasztottakat, hogy a szervező munka folyamán, amennyiben szüksége mutatkozik, a szervező bizottság külön gyűlés összehívása nélkül is behívhat új tagokat.

Az értekezletet Reinhart Gyula lelkes szavai zárták be.

vatásérzéssel álljunk mindig helyt az ösöktől mutatott nagy példák és hagyományok tiszta szellemében. Magyaros becsülettel és lelkiismeretességgel. Ugy, ahogyan illik és kell is.

(t. g.)

Egyszerű levelezéssel elintézhetik tanonc- szegődtetéseiket az aradi asztalos-céh vidéki tagjai

Az országos hírvé aradi asztalosipar szomordó helyzetéről számolt be az aradi asztaloscéh tisztújító közgyűlése.

Május 4-én vasárnap délelőtti tartotta meg rendes évi közgyűlését az aradi faipari munkaadók céhe Sfat Vichentie elnökletével. Az évi jelentést Tulbure Ioachim olvasta fel, aki jelentésében többek között rávilágított arra, hogy az elmúlt év folyamán a tagok jelentős része nem fizette a tagdíjakat és az anyagiak hiánya is bizonyos mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a cég nem tudott eredményesebb munkát kifejtetni. A faipari munkaadók céhének 122 tagja közül mindössze 46-an fizették rendszeresen a tagdíjakat. Erre való tekintettel az új vezetőség egyik fontos feladata az lesz, hogyha más úton nem megy, peres eljárással hajtassa be a hátralékos tagdíjakat. Megemlékezett ezután a jelentés arról is, hogy a cég tagjai közül sokan lemondtak iparuk gyakorlásáról. Ez a körülmény azt tanúsítja, hogy Arad asztalosipara válságos helyzetbe jutott.

Uzsora István a pénztári jelentést, Sfat Ioan pedig a felügyelő bizottsági jelentést olvasta fel, a melyet a közgyűlés jóváhagyott. Ezután került sor a vezetőség megválasztására. A jelölő bizottság ajánlása alapján Sfat Vicentiet választották meg a cég elnökévé. Sfat Vicentie korára való hivatkozással elhárította magától a tisztséget, a közgyűlés tagjainak ismételt kérésére azonban azt végül mégis elfogadta. Alelnökké Tulbure Ioachimot választották meg, aki azonban azonnal bejelentette lemondását és azt javasolta, hogy az alelnöki tisztséget kisebbségi iparossal töltsék be. Hasonló értelemben szólalt fel Glurgiu Ioan is. A közgyűlés az alelnöki tisztségre Wolff Andrást kérte fel, aki ezt nem vállalta, mire a közgyűlés Kulcsár Györgyöt választotta meg alelnökké. A vezetőség tagjai a következők: Titkár: Zbarcea Teofil, pénztárnok: Uzsora István, választmányi tagok: Tulbure Ioachim, Cristea Petru, Wolff András, Sarbuti Vasile, Csiszter Kálmán, póttagok: Rusu Pavel, Boanca Izidor, Szentjobbi Kálmán. Felügyelő bizottság: Sfat Ioan, Kolarov Dimitrie, Ring István, póttagok: Nagy Károly, Vlaicu Péter.

Az indítványok során Glurgiu Ioan (Nagyhal-mágy) azt panaszolta, hogy a vidékiek számára a tanoncszerződés rendkívül sok formassággal és költséggel jár és azt a kívánságát fejezte ki, hogy a tanoncszerződés alkalmával a munkaadók ne kényszerüljenek arra, hogy vidékről a megyeszékhelyre jöjjenek a formasságok elvégzése végett. Sfat Vicentie válaszában közölte, hogy a jövőben ez a kötelezettség megszűnik, amennyiben ezen munkálatok elvégzését a cég vállalja magára és a vidéki kisiparosok a szegődtetést egyszerű levelezéssel elintézhetik.

A közgyűlés Seran Gheorghe, Kolarov Dimitrie, Tulbure Ioachim és Kulcsár György alelnök felszólalásával ért véget.

— Nyersolaj forgalmi adója. A nyersolajra bevezetett forgalmi adó befizetése május 10-én volt esedékes. Ezt a határidőt a minisztérium május 25-ig meghosszabbította.

— MAJUS VÉGÉIG KEDVEZMÉNYESEN LEHET NEGYEDEVI ADÓT BEFIZETNI. A pénzügyminiszter tegnap kelt rendeletével ezt a kedvezményes határidőt május 31-ig meghosszabbította.

— Adó és illetékhátralékok előnye rendezése. Az 1934 április 1. előtt keletkezett adók, illetékek és bírságok 1940 szeptember 30-ig igen kedvezményes módon rendezhetők. Az adók és illetékek 10 százalékát kell készpénzben és 20 százalékát háromszázalékos bónokban fizetni. Az adósság 70 százaléka, a kamatok és költségek elengedtetnek. A kihágásból származó bírságok — a büntetőjogi és scharinbírságok kivételével — 2 százalékos összeg lefizetésével vagy 5 százaléknak bónokkal való fizetésével rendezhetők. A bónok névértékben számuthatóak. Szeptember 30. után a rendezés sokkal nehezebb, tehát az érdekeltnek számára jobb, ha addig elintézi 1934. előtti tartozásait.

A legmodernebb szólé-plisszé

különböző mintákban, úgy mint fekvő, álló- és le-
gyesztelt, álló és gömbölyű, guana mindegyikében,
a legszebb kivitelben TÓTH ERZSI, Eminescu
- ucca 18.

Kibővült a román személyzet alkalmazásának ellenőrzésére alakult bizottság hatásköre

Véleményező hatósággá lesz a cégbejegyzések tárgyában

A román személyzet alkalmazásának ellenőrzésére alakított bizottság hatáskörét a nemzetgazdasági minisztérium kibővítette. Ismeretes, hogy a cégbejegyzési törvény kvalifikációhoz köti a kereskedelem üzését és ezen szabály alól a nemzetgazdasági miniszter adhat felmentést. Ez így is történt 1933 december 15 óta, amikor a cégbejegyzési törvény megjelent. Várható volt, hogy végrehajtási utasítás határozza meg az irányelveket, amelyek mel-

lett a felmentés megadható. Mivel egyébként végrehajtási utasításra nem volt szükség, az nem is jelent meg, viszont a miniszter nem akarja, hogy ez irányban önkényes gyakorlat valósuljon meg, a felmentések megadása feletti döntést a román személyzet alkalmazását ellenőrző bizottság hatáskörébe utalta, illetve a döntés ezen bizottság véleménye alapján történik. Természetes, hogy a bizottság eddigi működési körét megtartja.

A rendkívüli jövedelmi adó bejelentésének irányelvei

Junius 15-én tul nem hosszabbítják meg a határidőt

Amint már megírtuk a pénzügyminisztérium június 15-ig meghosszabbította az 1939. évi rendkívüli jövedelemről szóló vallomás benyújtásának határidejét. Ez a határidő az utolsó és újabb meghosszabbítás nem lesz. A minisztérium a mostani meghosszabbítással indokolja, hogy sok cég csak március végére készült el a mérleggel és nem volt idő a vallomás adatainak kitöltésére.

Röviden ismételjük a vallomás kitöltését és benyújtását illetőleg eddig kiadott miniszteri utasításokat: Csak a 100 ezer lei évi jövedelem után adózó kereskedőknek és iparosoknak kell vallomást beadniuk.

Ha a cég 1938-ban nem teljes esztendőn át működött — mert ezen évben alakult meg — vallomást kell beadnia, bár nem esik a rendkívüli adó alá. A vallomásban ki kell mutatnia, hogy mióta működik és kijelenti, hogy nincsenek összehasonlítási elemei. Ezen vallomás alapján a pénzügyi közegek állapítják meg, hogy nem adózatható.

Tehát csak 100 ezer leig terjedő jövedelműek mentesek a vallomás benyújtása alól, különben minden más kereskedő és iparos tartozik vallomást ad-

ni, még akkor is, ha az 1939. évi forgalom kisebb, mint az előző években volt.

Ha egy cégnek két különböző cége van és azok egyike sem éri el a 100 ezer lei jövedelmet, úgy egyiknek sem kell vallomást tenni, mert az adózás cégek szerint történik, nem a tulajdonosok után.

A pénzügyi közegek az áruzámláról lefoglalják azokat a költségeket, amelyek közvetlen nem hatnak ki a termelési költségekre; így az utolsó jutalékot, az áru beraktározási költségét nem lehet a bruttó jövedelemből leírni. Hasonlóképpen nem írható le a forgalmi adó, a fogyasztási illeték, a tisztviselői fizetés, nyomtatványok költsége, a visszáru és a stornált áru fuvardíja. A gyárba szállítás költsége leírható, mert az drágítja a nyersanyagot, de a készáru szállítási költsége a vevő székelyére nem írható le. A fűtőanyag csak annyiban írható le, a mennyiben az a gyári üzemben használtatott fel, de nem csökkenthető a bruttó jövedelem az irodafűtés költségeivel. A munkások utáni betegsegélyzőjárék leírható, a tisztviselők után fizetett munkaadói hozzájárulás nem.

A behívott magántisztviselők és alkalmazottak törvényes járandósága a behívás ideje alatt

Írta: dr. JANCsó ALBERT ügyvéd, az OMIE ügyésze.

Amint a Népközüesség Ipari Alosztályának jogvédő irodájához tanácsért fordulók panaszaiából kitűnik, a nagyközüenség a mai napig sem tájékozódva a katonai szolgálatra behívottak törvényes járandóságai felől, munkaadóikkal szemben. Szükségnek látom tehát, az alábbi rövid felvilágosítást közreadni.

A legutóbb, folyó év január 11-én a Hivatalos Lap 1. számában megjelent minisztertanácsi napló a következőképpen szabályozza a behívottak járandóságait és a munkaadók kötelezettségeit a behívás tartama alatt:

Az említett rendelkezés, miután megállapítja, hogy csak a magánvállalatok alkalmazottjaira vonatkozik, tekintet nélkül annak jogi jellegére, azaz, hogy egyéni, vagy társas cég, részvény-, közkereseti-, határolt felelősségű társaság, vagy szövetkezet-e, stb. stb., kimondja, hogy a vállalat vezetője (tulajdonosa)

a behívás tényétől nem tekintheti jogos indoknak

Továbbra is a pénzügyigazgatóságon lehet beszerezni a két százalékos nemzetvédelmi bélyeget

Tudvalevő, hogy a kétszázalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték leróvása bélyeg alakjában történik. A bélyegeket a pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztálya adja ki az érdekeltnek. A legutóbbi napokban olyan értesülések kerültek napvilágra, hogy a bélyegeket a pénzügyminisztérium intézkedésére könnyebbésg végett dohánytőzsdékben is lehet vásárolni. Az aradi pénzügyigazgatóság most közli, hogy eddig semmiféle ilyen természetű rendelkezés nem érkezett Aradra. Így tehát az érdekelt kereskedő és iparosok továbbra is a pénzügyigazgatóságon szerezhetik be a kétszázalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték bélyegeket.

a behívott alkalmazott egyéni munkaszerződésnek felmondására.

Azon feltétel alatt, hogy az illető vállalat: a) tovább működik és b) legalább öt alkalmazottal bír, behívott alkalmazottjának joga van úgy a katonai rangjának megfelelő egész szoldhoz, mint fizetésének feleréséhez, ha

- 1) legalább két évi szolgálata van és
- 2) házas, vagy családfenntartó.

Amennyiben azonban a behívott nem tud eleget tenni a fenti követelményeknek, de legalább hatheti szolgálata van a vállalatnál, úgy csak az első hét napra szóló, de teljes fizetéséhez van joga.

A behívott azonban, csak egy ízben gyakorolhatja a fenti jogát munkaadójával szemben ugyanazon év folyamán, tekintet nélkül arra, hogy esetleg többször is be volt hívva.

Ha az alkalmazott, mint tartalékos tiszt van behívva és több időre, mint 30 nap, úgy a 20-ik naptól kezdve joga van választani a rangjának megfelelő szold és fizetésének felerésze között. Amennyiben a szoldot választja, az illető vállalat köteles a behívott fizetésének felét a kincstárhoz havonként befizetni, úgy, amint azt az 1939. május 8-iki törvény 4. paragrafusa előírja. Ha azonban a behívott nem tartalékos tiszt, azaz legénységi állománybeli őrmesterig bezárva, úgy joga van úgy a teljes szoldjához, mint fizetésének feléhez, mely akár a saját, akár megbízottjának kezéhez fizetendő.

Meghatározott időre kötött egyéni munkaszerződés esetében, a vállalat fent megállapított kötelezettségét a szerződés lejártakor megszűnnek.

A behívás megszűntekor az alkalmazott visszalép állásába. Amennyiben a vállalat a behívott helyettesítése végett valakivel munkaszerződést kötött, a behívott visszatérte ezen szerződés felmondására törvényes indokként szolgál.

A fenti rendelkezés visszamenő hatállyal bír 1939. március 15-ig és hatályon kívül helyezi az idevonatkozó 1939. május 8-iki törvény, a munkatörvény 80. és 81. paragrafusainak és a betegsegélyző törvény 44. paragrafusának rendelkezéseit és a jelenben egyedül irányadó,

Jogesetek a kisipar köréből

A munkatörvény szerinti három évi elévülési határidő nemcsak az alkalmazott fizetésére alkalmazandó, hanem minden egyéb, a volt munkaadójával fennállott munkaviszonyból folyó kötelezettségekre, tehát a szabadságidő, a felmondási idő, túlóra címén előálló követelésekre is.

A chisineu-i ítélőtábla második tagozatának 32—1936. szám alatt hozott elvi határozata.

A kötelező évi szabadság ügyére vonatkozó törvény érdekes értelmezését tartalmazza az alábbi jogeset, amelynek tényállása alább következik:

A perben szereplő felperes alkalmazott a következő címenek és alapon indított pert volt munkaadója ellen:

1. Az alperes munkaadó által nyolc hónapi elmaradt fizetése címén 16.000 lei megítélését kérte. 2. 15.000 lei megítélését azon a címen, hogy a munkaadó felmondás nélkül bocsátotta őt el. 3. 12.480 lei megítélését négyévi időtartam alatt ki nem adott szabadság címén. 5. 56.400 lei megítélését azon a címen, mert három évi időtartam folyamán vasárnapokon és ünnepnapokon is dolgozott. 6. Végül 74.250 lei megítélését azon az alapon kérte az elbocsátott nagyigényű alkalmazott, hogy a három évi időtartam alatt túlórák címén dolgozta le ezt az utóbbi igen tekintélyes összeget. A hat pontban felsorolt igény összesen 174.170 leit tesz ki, amely összegnek nemcsak a végösszegét, hanem az esedékességek napjától járó kamatait is követelte a volt alkalmazott, valamint a perköltségek megítélését is.

Az alperes volt munkaadó előadta, hogy a jogviszony nem a felperes volt alkalmazott által megjelölt időben szűnt meg, hanem már azt megelőzőleg. A jogviszony már nem állott fenn, amikor a felperes, volt alkalmazottnál maradt fratok alapján a végleges elszámolás megtörtént. Az alperes munkaadónak így nem volt módjában ellenőrizni, hogy a felperes volt alkalmazott mikor végezte el azokat a munkálatokat, amelyekre a fenti sorozatos követeléseket alapozza. Ami a pihenési szabadságot illeti, arra vonatkozólag úgy védekezett az alperes volt munkaadó, hogy a felperes alkalmazott által a fent jelzett rendszertelenséggel végzett munkálatok közepette nem volt módjában megállapítani, hogy a volt alkalmazott mikor igényelte a pihenési szabadságot.

Az elsőfokú bíróság helyt adott a keresetnek, amely ítélet ellen a munkaadó fellebbezésel élt. Hivatkozott arra, hogy a bizonyítás eredményeinek világos igazolása szerint a túlórák, valamint a szabadságidők díjazása címén kért összegek követeléselei elévültek. A munkatörvény 73-ik szakaszában foglalt elévülési idő ugyanis három év és mivel a jogviszony 1931-ben szűnt meg, alkalmazandó lett volna az elévülési jogszabály. A felperes alkalmazott előbbi évre azzal válaszolt, hogy a túlóra, illetve a ki nem adott szabadság, valamint a vasárnapokon és ünnepnapokon végzett munka nem fizetés címén jár számára, hanem mint kártérítés, amelyre nem vonatkozik a törvény hároméves elévülési minősítése.

Másodfokon a királyi tábla foglalkozott az ügyvel, ítéletében helyet adva a munkaadó fellebbezésének. Megállapította, hogy a perbeli tényállás alapján igazoltatott a kérdéses hároméves időtartam eltelése és így az említett 73-ik szakasz volt alkalmazandó.

Bár a fenti jogeset rendelkezésünkre álló adatok meglehetősen hiányosak, a fenti tényállásból kiderül, hogy a perben szereplő felperes volt alkalmazott nem rendes belső munkát végző munkaerő szerepkörét töltötte be munkaadójánál, hanem valószínűleg mint ügynök szerepelt és fix fizetését azon a címen utalhatta a cég, hogy a rendszertelen ügynöki jutalékokon kívül pontosan minden hónap elsején rendelkez-

Miniszteri utasítás a nőtlenégi adóvallomásról

A nőtlenégi adóra vonatkozólag a pénzügyminiszter a következő rendeletet bocsátotta ki: A nőtlenégi adótörvény szerint mindenkinek, aki ez alá az adó alá esik, vallomást kell benyújtania működési vagy lakóhelyén és ebben felelősen sorolnia mezőgazdasági vagy beépített ingatlanvagyonát megjelölve azt a várost, ahol ez fekszik.

A kereskedők, iparosok és szabadfoglalkozásuk ezenfelül bejelentik, milyen kereskedést, ipart vagy foglalkozást űznek.

A bejelentést egyszerű papíron kell megtenni és nem kell tartalmaznia egyéb, mint megjelölni a tárgyat, vagy foglalkozást, amely után a nőtlenégi adót fizetni fogja.

Ennélfogva a bejelentésben nem kell felsorolni ezeknek a tárgyaknak a jövedelmét. Eppen azért rendelkezett úgy a pénzügyminiszter, hogy mindenkinek csak egy vallomást köteles adni, mert meg akarja az adózót kímélni attól, hogy minden jövedelme vagy foglalkozása után külön-külön bejelentést tegyen.

zék a legszükségesebb bizonyos kiadásokra megfelelő összeggel. Ezt a körülményt használta ki az alkalmazott, amikor ügyvédjével a fent részletezett óriási összegről szóló keresetet volt munkaadója ellen megindította. Tanulság a fentiekből az, hogy ilyen szerződések megkötésénél óvakodjanak a cégek a fix fizetésnek, mint fizetésnek a szerződésbe vételétől. Ha a perelő volt alkalmazottnak a havi kétezer leiket nem mint fix fizetést, hanem más címen utalta volna ki a cég, nem indíthatta volna meg a kártérítési eljárást, amely föltétlenül eredménnyel járt volna, ha az elévülési határozat nem mentesíti a munkaadót a könnyelműen megkötött szerződés súlyos következményeivel alól.

Közi KELE SANDOR dr.

A munkások négy százalékának fizetése nem haladja meg a havi 4000 leit

Pár hónappal ezelőtt a kolozsvári munkakamara adatgyűjtéshez fogott a város iparvállalatainak alkalmazott munkások általános helyzetének és megélhetési viszonyainak tanulmányozása végett. Az adatgyűjtés alapját egy 61 kérdésből álló kérdőív képezte. A kamara most tette közzé ennek a magára vállalt feladatnak az eredményeit.

Ami a kolozsvári munkásság nemzetiségi megoszlását illeti, a képzett munkások 38,2 százaléka román, 52,75 százaléka magyar és 2,75 százaléka német nemzetiségű, míg a szakképzettség nélkül való munkásoknál ez az arányszám a következő: 43,56 román, 48,89 magyar és 1,78 német.

Az irni-olvasni nem tudók száma 10,23 százalékra rug s ez a kamara szerint elég kedvező eredmény más vidékekhez viszonyítva.

A munkások megélhetési viszonyairól az alábbi adatok beszélnek: a többség havi 1000—2000 lei között ingadozó keresetből tartja fenn magát. Azoknak a munkásoknak a száma, akik havonta 4000 leinél többet keresnek, alig 4 százalékra zsugorodik össze. Ez a magyarázata aztán annak, hogy egy szakorvosi vizsgálat a kolozsvári ipari munkás-családok igen jelentékeny hányadának elégtelenül táplált gyermekeket talált.

== Semmitőszéki döntvény a konverziós törvény 74. szakaszának alkalmazásáról. Az 1934. évi konverziós törvény 74. szakasza értelmében tiszteletben kell tartani mindazokat a megállapodásokat, amelyek a régi konverziós törvények érvényének idején az adósok és hitelezők között jöttek létre. Ennek megfelelően mindazok a követelések, amelyek ilyen megállapodások tárgyát képezik, nem esnek konverzió alá és nem csökkenthetők az 1934. évi konverziós törvényben foglalt utasítások alapján. Az 1934. évi konverziós törvény alkalmazásával kapcsolatban legutóbb egy Marosvásárhelyen megindult per során az a kérdés merült fel, hogy az említett szakaszban foglalt intézkedés a kereskedelmi vállalatok és hitelintézetek tartozásaira is vonatkozik-e, különösen abban az esetben, ha ezek mezőgazdasági kényszer-egyezséget kötöttek, vagy fizetési megállapodást kötöttek hitelezőikkel az 1934. évi konverziós törvény 52. szakasza értelmében. A Semmitőszék egyetért tanácsai kimondották, hogy az említett szakasz ezekre a vállalatokra is vonatkozik, vagyis azon adósságaikat, amelyekre vonatkozóan a régi konverziós törvény idején megállapodást létesítettek adósaikkal, ezeknek a megállapodásoknak megfelelően kell rendezniük és ezekre a konverzió előnye nem vonatkozik.

Nincs tehát szó olyan vallomásról, mint amilyen valamikor a globális adónál szerepelt, ahol fel kellett sorolni az adózó összes jövedelmét.

Most csak azt kell megjelölni, hogy az illetőnek milyen vagyontárgya, vagy foglalkozása van és a vagyontárgy hol fekszik, illetve a foglalkozást hol gyakorolja és majd a kincstár fogja az adatok összegyűjtése után megállapítani a nőtlenégi taxa összegét.

Visszont vallomást azért kell elsősorban is adni, mert a kincstár nem tartja nyilván senkinek a családi állapotát, tehát nem tudja, hogy nőlen-e vagy sem, özvegy vagy elvált-e és nincs-e gyermeke?

Ami azokat a jövedelmeket illeti, amiket valaki kézhez kap: fizetés, szűvény, osztalék, alkalmi jövedelem, itt csak azt kell bejelenteni, hogy valaki fizet-e ilyen címen adót vagy sem? Semmiféle bizonyítványt a családi állapotról mellékelni nem kell, mert a kincstár a vallomásról feltételezi, hogy azt jóhiszeműen tették meg.

Adóbizonnylatok beszerzése

Ismeretes, hogy a március 4-iki árrögzítési törvény szerint minden kereskedőnek bizonyítványt al kell birtania az 1940. évi adómenyviségről. A nemzetgazdasági minisztérium utasítást adott ki, amely szerint az árellenőrzési törvényben foglalt kihágás nem állapítható meg azon a címen, hogy a kereskedő nem szerezte be az évi adóról szóló bizonyítványt. Ez a rendelkezés ideiglenes és csak ott érvényes, ahol az adóhivatalok még nem riportálták az ezévre szóló adót.

== Június 10-ig kell feltűbélvegezni a kereskedelmi könyveket. A pénzügyminisztérium a kereskedelmi könyvek lapjai utáni 1. leles póttílték befizetésére június 10-ig adott újabb haladékot. Mint már közöltük a póttílték készpénzben a pénzügyigazgatóság megállapítási (constatare) osztályán fizetendő be és minden könyvre vonatkozólag külön declaratio készítenő.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupului de Ajutor de Inmormintare a Industriilor din Arad face cunoscut membrilor ca sunt in restanta cu cotizatiile lor, sa achitate restanta in interesul lor propriu. Fiindca in conformitate §-lei 14 si 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adica daca membrul decedea in timpul, nu se poate acorda ajutorul.

Cotizatiunile sunt scadente dupa urmatorii membri decedati:

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálhíradókkal hátralékban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa A. Csoportban: 1177 Alberi Boros Albert, 1178 Vád. lui Francisc öz. Bogats Ferencné, 1179 Iosif Székely József, 1180 Ioan Wittmann János, 1181 Iuliu Bisam Gyula, 1182 Ladislau Nanassy László.

In Grupa B. Csoportban: 1127 Ioan Wittmann János.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupului de Ajutorare in caz de Deceas a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunica cu asociatii, ca cotizatiunile de deces sunt scadente pana la numarul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportja igazgatósága ezúton közli a tagjaival, hogy a halálhíradókkal a következő sorszámokig esedékesek:

In Grupa I. 1068 Iosif Rákoczy József, 1069 Soția lui Ioan Puskas Jánosné, 1070 Vád. lui Emerie Horváth Imréné, 1071 Adalbert Tóth Béla, 1072 Mihai Sárkány Mihály.

In Grupa II. 1108 Vád. lui Samuila Visnyi Samuelné, 1109 Soția lui Ioan Crisan Jánosné, 1110 Soția lui Gheorge Ardelean Györgyné, 1111 Nicolae Kirci Miklós, 1112 Emerie Gyánti Imre, 1113 Gheorghe Bieze György, 1114 Soția lui Ambrosie Bondis Ambrosiené, 1115 Adalbert Tóth Béla, 1116 Vád. lui Ioan Wegmann János, 1117 Vád. lui Partenie Popovici Partenné, 1118 Iuliu Bizam Gyula.